

ПРІОРИТЕТИ ВДОСКОНАЛЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ СИСТЕМИ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ У ПОВОЄННИЙ ПЕРІОД

Семаль Н.В. Співак А.П.

ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Постановка проблеми. Європейський вектор національного розвитку зумовлює організаційні зміни, що відбуваються в усіх сферах українського суспільства, у тому числі й у сфері фізичного виховання і спорту. На практиці розвиток фізичного виховання і спорту ознаменований пропозицією щодо створення платформи, яка забезпечить ефективну взаємодію з питань сфери за участю представників спортивних організацій, народних депутатів України, спортсменів, тренерів, посадових осіб у сфері фізичного виховання і спорту та громадськості. З огляду на це, очікується, що фізична культура і спорт з використанням новітніх ІТ-технологій, сучасного менеджменту забезпечить якісні зміни, спрямовані на популяризацію рухової активності, здорового способу життя та просування спортивного іміджу України у світі. Зазначені вище пропозиції покладено в основу Стратегії розвитку фізичної культури і спорту до 2028 року [1].

Мета дослідження – проаналізувати нормативно-правові, програмні документи та визначити основні пріоритети вдосконалення національної системи фізичного виховання і спорту у повоєнний період.

Огляд літератури з посиланням на джерела. З початком військової агресії держави-терориста одним з важливих питань розвитку є реалізація ключових програмних документів – Державної цільової соціальної програми національно-патріотичного виховання на період до 2025 року, Державної цільової соціальної програми розвитку фізичної культури і спорту на період до 2024 року, виконання завдань Плану заходів на 2021-2022 роки щодо реалізації першого етапу Стратегії розвитку фізичної культури і спорту на період до 2028 року, реалізація завдань, визначених Положенням про соціальний проект «Активні парки - локації здорової України», Державна цільова соціальна програма "Молодь України" на 2021-2025 [1,2]. Міністерство молоді та спорту

України визначило п'ять векторів реалізації національної політики у сфері, які створять платформу для формування здорової країни та успішної спортивної України у світі. Зокрема це [1]: ступінь фізичної активності; якісні зміни в змагальному спорті; розвиток спортивної інфраструктури; цифровізація у фізичному вихованні та спорті; оптимізація кадрів у фізичній культурі та спорті.

Виклад основного матеріалу. Внаслідок широкомасштабної збройної агресії росії проти України сфера фізичної культури і спорту зазнала втрат, зменшивши можливість громадян України займатися обраним видом фізичної діяльності та спорту, а також порушивши навчально-тренувальний процес, який передбачає підготовку спортсменів до важливих стартів. З початком повномасштабного вторгнення держави-терориста на територію України було порушено процес фізичного виховання, фізичної культури, активний відпочинок, спортивно-оздоровчу роботу, роботу гуртків та секцій закладів освіти, унеможливлено проведення фізкультурно-оздоровчих заходів у місцях масового відпочинку, пошкоджено спортивні споруди.

Крім того, серйозними проблемами у сфері фізичного виховання і спорту стала залежність фізично-оздоровчих заходів, розвитку резервного спорту та спорту вищих досягнень від бюджетних можливостей органів місцевого самоврядування, місцевих меценатів у сфері фізичного виховання, освіти та спорту. Разом з тим, одним із ключових питань розвитку спорту вищих досягнень є наявність і подальший розвиток сучасної фізкультурно-спортивної бази, яка є основою олімпійської, параолімпійської та дефлімпійської підготовки. Передбачається, що Стратегія розвитку фізичної культури і спорту забезпечить інклюзивний доступ та рівні можливості для всіх верств українського суспільства, а також комплексний підхід до розвитку сфери з оновленою системою підготовки спортсменів, тренерів, менеджерів та керівників. Вона визначає цілі та основні завдання, спрямовані на створення умов для розвитку олімпійського руху, спорту вищих досягнень, які є основою формування позитивного іміджу України у світовій спільноті, а також

підтримку паралімпійського та дефлімпійського рухів. Популяризація фізичного виховання і спорту стане одним з напрямів самореалізації в Україні.

Так, ключовими пріоритетами вдосконалення національної системи фізичного виховання і спорту у повоєнний період повинні бути [2]:

1) можливість використання інноваційних технологій для створення сучасних молодіжних центрів та просторів, які не обмежуються застарілими будівлями та надають актуальні та якісні послуги відповідно до потреб молоді;

2) нові можливості для молоді, пов'язані з повноправним членством в європейських молодіжних програмах;

3) можливість відчутти потенціал молоді та її роль у процесі наближення національної перемоги, відновлення та розвитку загалом (у тому числі на місцевому рівні);

4) залучення установ, організацій, фізкультурно-спортивних закладів, приватного сектору та волонтерів до організації та проведення загальнодоступних курсів фізичного виховання, спорту та фізкультурно-спортивної реабілітації в усіх регіонах України;

5) відновлення роботи спортивних споруд у зонах масового відпочинку та житлової забудови, парків, зон для рухової активності у регіонах України;

6) забезпечення пріоритетності фізкультурно-оздоровчої діяльності, олімпійських та паралімпійських видів спорту;

7) запровадження справедливої системи державної підтримки у сфері спорту – фінансування об'єктів фізичної культури та спорту (незалежно від форм власності) залежно від кількісних та якісних показників за пріоритетними для держави напрямами;

8) розвиток нових форм організації руху офлайн і онлайн з різними групами населення, шкільними лігами, челенджами, спортивними тренуваннями онлайн;

9) відновлення існуючої повноцінної та ефективної роботи, сприяння відкриттю нових фізкультурно-спортивних закладів та надання якісних

доступних послуг для того, щоб усі верстви населення могли займатися улюбленим видом спорту%

10) повне відновлення навчально-тренувальних курсів для гравців національних збірних, які приймають всеукраїнські та міжнародні спортивні змагання в Україні;

11) приведення законодавства України у сфері антидопінгового контролю у відповідність з міжнародними та європейськими правовими нормами;

12) створення Національної лабораторії антидопінгового контролю як самостійної організації в спортивній антидопінговій системі України;

13) оптимізація молодіжної політики та управління спортом за допомогою цифрових інструментів, створення механізмів ефективної взаємодії між провайдерами та користувачами послуг;

14) модернізація спортивної бази, в тому числі олімпійських, параолімпійських та дефлімпійських тренувальних баз; участь європейських експертів;

15) розвиток у суспільстві національної свідомості, формування патріотизму на засадах духовності і моралі, популяризація духовних і культурних надбань українського народу, громадська діяльність і відповідальність за довірену державну і громадську справу, готовність до виконання зобов'язань щодо європейських цінностей.

Висновки:

1. З початком військової агресії з боку російської федерації сфера фізичної культури і спорту зазнала втрат, які обмежили можливості громадянам України займатися обраними видами рухової активності та спортом, спричинили порушення навчально-тренувального процесу з підготовки спортсменів до найважливіших стартів.

2. Ключовим завданням вдосконалення національної системи фізичного виховання і спорту у повоєнний період повинен стати розвиток сучасної фізкультурно-спортивної бази, яка є основою олімпійської, параолімпійської та дефлімпійської підготовки.

Література:

1. Про затвердження Стратегії розвитку фізичної культури і спорту на період до 2028 року: Постанова Кабінету Міністрів України; Стратегія від 04.11.2020 № 1089. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1089-2020-%D0%BF#Text>
2. Проект Плану відновлення України. Матеріали робочої групи «Молодь та спорт». URL: <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/nacionalna-rada-z-vidnovlennya-ukrayini-vid-naslidkiv-vijni/robochi-grupi>